

At forberede eksamen i KS

KS- eksamen består af en mundtlig eksamen baseret på en synopsis.

Synopsen skal tage udgangspunkt i en tekstsamling på 10-15 sider, som du får ved lodtrækning godt 2 uger før undervisningstiden er slut.

Lodtrækningen foregår i grupper, og man har ret til at arbejde sammen om udarbejdelsen af synopsen – men den mundtlige eksamen er individuel.

Tekstsamlingen har en overskrift, der svarer til titlen på et af de gennemgåede tværfaglige forløb, og du skal supplere med tekster, som du selv finder.

Du forventes at opstille nogle centrale problemstillinger, som teksterne omhandler og ud fra dem formulere en samlet problemformulering.

Du skal så tage stilling til teksterne som kilder i forhold til problemstillingerne og give et kvalificeret svar på problemstillingerne og den samlede problemformulering– med inddragelse af det relevante materiale, som du selv har fundet.

Det skal munde ud i en synopsis på 2-3 sider, som skal sendes til censor, og som skal danne grundlag for den mundtlige eksamen.

En smart måde at arbejde på er at gøre følgende:

Læs teksterne igennem og opstil

1. En **ramme**- skrevet i hele sætninger
I rammen skal du "dække" materialet ved udpege et overordnet **emne** - hvad handler teksterne om – sådan helt overordnet? - og placere det med hensyn til **tid, sted** og indenfor de forskellige relevante **faglige sammenhænge**.
2. En **problemformulering** og et antal **konkrete problemstillinger**
Med henblik på at undersøge materialet opstilles en række konkrete problemstillinger, der kan undersøges vha. kilderne. Problemstillingerne skal præcisere hvad der skal arbejdes med i teksterne.
Problemstillingerne skal samles til en foreløbig overordnet problemformulering.
Efterhånden som du så dykker ned i teksterne, vil du sikkert finde på nye vinkler, og du vil revidere og justere problemstillingerne. og du vil så også skulle revidere/finpudse problemformuleringen hen ad vejen.
Problemstillingerne finder du ved at finde "*interessante*" *modsætningsforhold/fænomener - der skal forklares – i det udleverede materiale.*
Det ideelle er, at du, når du er færdig, har en problemformulering, der dækker 2-3 overordnede problemstillinger, som igen har en række underspørgsmål under sig. På den måde vil din synopsis få en hierarkisk struktur, som giver overblik – og som giver lærer og censor indtryk af, at du har styr på stoffet.

Svar på problemstillinger (i stikord):

I en synopsis skal du svare på problemstillingerne - det der svarer til "brødteksten i en SSO – her dog helt kortfattet og helst blot i form af stikord. Du får jo lejlighed til at uddybe svarene til den mundtlige eksamen, og de 2-3 sider, som synopsen må fylde,

er ikke meget. Det kan være praktisk at skrive stikordene direkte under den relevante problemstilling.

Svarene er altså de **oplysninger/data/vurderinger** du finder frem til i materialet, gengivet i stikordsform i forbindelse med problemstillingerne, gerne med enkle henvisninger til kildetekster ("hvor du har det fra?").

Metodeangivelse. (I stikord) -

- her drejer det sig især om overvejelser over de forskellige kilder/dokumenters karakter, pålidelighed, relevans osv. **og** det er vigtigt at du bedømmer de forskellige **teksttypers** anvendelighed, det vil sige deres særlige muligheder og begrænsninger med hensyn til at levere data til besvarelse af dine spørgsmål. Du kan også komme ind på skelen mellem dokumenter og beretninger – første- og andenhåndsberetning, afsenders viden og tendens, kvantitative og kvalitative data og i det hele taget diskussion om deres pålidelighed i forhold til problemstillingerne.

Metode/materialeovervejelserne kan angives i forbindelse med problemstillingerne, men kan også være i et afsnit for sig selv.

4. **En konklusion (skrevet fuldt ud i sætninger)**, der bygger på og sammenfatter svarene på problemstillingerne og dermed på **hele** problemformuleringen.
5. **Perspektivering.** Her kan du komme ind på flere forskellige vinkler, fx Hvilken betydning fik begivenhederne på længere sigt? – senere udviklinger og perspektiver: Andelsmejerier – industrialisering – uddannelse (højskoler) – grundtvigianisme - udvikling af nærdemokrati og oplæring af bønderne til det moderne demokrati osv Eller : Opdagelsesrejser – Renæssance – Enevælde – Luther, Reformation – opdeling af verden i i- og u-lande mv.
Eller perspektivering til lignende forløb andre steder: Fx Krisen i USA i 30'erne – New Deal – afvisningen af den rene liberalistiske økonomi og "opfindelsen" af finanspolitik (blandingsøkonomi) – Men andre steder førte det til Diktatur og kommandoøkonomi (Tyskland) eller planøkonomi (USSR).

Den mundtlige eksamen – på et eller andet tidspunkt i selve eksamensperioden:

Du forventes at starte eksaminationen med en fremlæggelse på 10 - 15 minutter, hvor du præsenterer din synopsis. Derefter vil vi stille dig nogle spørgsmål. Eksamen varer 40-45 minutter i alt (inklusive votering).

Til støtte for fremlæggelsen har du derfor brug for et talepapir på 1- 2 sider. Talepapiret består kun af stikord. Du må endelig ikke medbringe en tekst, som er skrevet helt ud i sætninger. Vi vil have øjenkontakt - oplæsning giver ikke indtryk af at du har opnået forståelse af stoffet, og du skal kunne overskue dit talepapir: Altså: stikord!

Man har lov til at blive klogere siden synopsisen og kritisere sin egen synopsis på en eller flere punkter..

Nu skulle man så tro, at det altså kan være lidt lige meget, hvad der står i synopsen, for man kan jo bare til eksamen sige, at man har fortrudt sin synopsis og nu vil redegøre for, hvor meget klogere man er blevet.

Det er ikke rigtigt:

En eksamen baseret på en fagligt solid synopsis vil starte på et højere niveau – der skal ikke bruges tid på at samle beskrivende fakta op – og den vil blive vurderet højere. Det gælder altså om at komme til at nå nogle høje niveauer hurtigt, så man kan score

Lærer og censor har forberedt sig på at stille spørgsmål til din synopsis med en hensigt at hjælpe dig til at uddybe den og dermed nå de højere niveauer. Når de er uforberedte på dit nye oplæg, giver du dem ringere muligheder for at hjælpe dig.

Dertil kommer, at hvis du laver en ordentlig synopsis, har du allerede forberedt dig til en eksamen, og du skal ikke stresse med læsningen ind imellem de øvrige skriftlige og mundtlige prøver.

Fra Undervisningsministeriets læreplan i KS:

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1. Faglige mål

Indhold

Kursisterne skal kunne:

- anvende og kombinere viden og metoder fra faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge med forståelse af det enkelte fags særpræg
- redegøre for forskellige livsanskuelser, religioner og politiske grundholdninger og deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng
- reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende
- diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier
- anvende viden om centrale epoker til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmarkshistorien
- sætte religionerne og deres virkningshistorie i relation til udvalgte aspekter af europæisk kultur og tænkning
- undersøge sammenhænge mellem relevante baggrundsvariable og sociale og kulturelle mønstre.

Metode

Kursisterne skal kunne:

- indsamle, analysere og kritisk anvende forskelligartede materialetyper, herunder tekster, statistik og billedmateriale
- skelne mellem beskrivelse og vurdering og kunne identificere de værdier, der ligger til grund for egne og andres udsagn
- gennemføre en empirisk undersøgelse
- formidle faglige sammenhænge både mundtligt og skriftligt ved anvendelse af faglig terminologi
- argumentere for et synspunkt på et fagligt grundlag og kunne diskutere og vurdere konsekvenserne af synspunktet

4.2. Prøveform

Prøven er mundtlig på grundlag af et skriftligt projekt.

Projektet udarbejdes af en eksaminand eller af flere eksaminander i fællesskab. Den mundtlige prøve er individuel.

Projektet udarbejdes i ca. 25 timer fordelt over mindst to uger i slutningen af undervisningsperioden, efter at uddannelsesstiden i faggruppen er afsluttet. Lærerne vejleder eksaminanderne.

Projektgrundlaget er et prøvemateriale inden for et af de fællesfaglige emner, jf. pkt. 3.1. Prøvematerialet indeholder en overskrift, der angiver emnet, og et ukendt, varieret bilagsmateriale på 10-15 normalsider á 1300 bogstaver. Ved anvendelse af elektronisk mediemateriale som en del af bilagsmaterialet svarer fire til syv minutters afspilning til én normalside.

Der skal være prøvemateriale i alle de fællesfaglige emner. Det samme prøvemateriale kan indgå i lodtrækningen to gange.

Når uddannelsestiden er afsluttet, trækker eksaminanderne et prøvemateriale. Eksaminander, der ønsker at udarbejde et projekt i fællesskab, trækker et prøvemateriale sammen.

Eksaminanden eller gruppen af eksaminander udarbejder en synopsis på to til tre sider. Synopsen skal indeholde:

- emnet for det trukne prøvemateriale (overskrift)
- en fællesfaglig problemformulering
- oversigt over de problemstillinger, der er arbejdet med i synopsen
- en behandling af problemstillingerne ud fra:
 - a) det trukne bilagsmateriale
 - b) stof fra alle tre fag
 - c) relevant og væsentligt supplerende materiale, som eksaminanden selv skal finde.
- en præcisering af projektets konklusioner
- en oversigt over anvendt materiale.

Synopsen afleveres sidste undervisningsdag. Synopsen sendes til censor sammen med prøvematerialet.

Eksaminationstiden er ca. 45 minutter. Eksaminanden fremlægger synopsen (10-15 minutter). Herefter stiller eksaminator(er) og censor uddybende spørgsmål og indgår en faglig dialog med eksaminanden med udgangspunkt i synopsen.

4.3. Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som er angivet i pkt. 2.1.

Der lægges i bedømmelsen vægt på eksaminandens evne til at:

- undersøge emnet ud fra den fællesfaglige problemformulering
- selvstændigt finde og kritisk anvende relevant og væsentligt supplerende materiale
- anvende og kombinere begreber, teorier og metoder fra faggruppens fag i forhold til problemformulering og materiale
- karakterisere og analysere materiale
- perspektivere til andre fællesfaglige forløb, hvor det er relevant
- anvende og kombinere relevant viden fra fagenes kernestof
- indgå i faglig dialog
- formulere sig selvstændigt og kritisk om faglige problemstillinger
- fremstille et sagsforhold på en klar og overskuelig måde
- disponere og strukturere sin fremlæggelse.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens mundtlige præstation.
